

s e s framställning till Ålands landsting

Nr 8/1953. med förslag till landskapslag om läkarbe-

fattning vid folkskolorna i landskapet Åland.

Folkskolans uppfostringsarbete har i allt högre grad tagit sikte

jämväl på elevernas hälsovård. Då alla barn i skolåldern i stort

sett äro läropliktiga och således tvungna att besöka skola, anser

man det självfallet, att samhället är pliktigt att vaka däröver, att

skolgången icke blir fördärvbringande för barnen. Redan den 20

mars 1923 utfärdade skolstyrelsen ett cirkulär, enligt vilket till

de utgifter för folkskolväsendet i landskommunerna, vilka till 2/3

delar bestridas av statsverket, räknas bl.a. även sådana, som hän-

föra sig till elevernas hälsovård. I cirkuläret, som riktades till

folkskolinspektörerna, uppmanades dessa att effektivt verka för de hy-

gieniska förhållandenas förbättring i folkskolorna, särskilt ansågs

anställandet av skolsköterska av största vikt. Senare den 19 maj

1930 utgav skolstyrelsen ett cirkulär om skolläkarverksamheten. I

lag givet påbud om anställande av skolläkare har icke funnits förrän

i rikslagen den 31 oktober 1952 (362/52) om skolläkarbefattning vid

folkskolorna. Här må påpekas, att de kommunala hälsosystrarna äro

enligt lag pliktiga att tjänstgöra som skolsköterskor. Förenämnda
hva rikslags innehåll är i huvudsak följande:

Kommun är skyldig att draga försorg om övervakningen av de sani-
tära förhållandena vid folkskolorna samt anordnandet av elevernas

hälsovård. För sådant ändamål skall i kommun finnas en skolläkare.

Som sådan är vederbörande stads-, köpings- eller kommunalläkare

skyldig att tjänstgöra. Kommun är dock berättigad att med medici-

nalstyrelsens tillstånd ensam eller tillsammans med andra kommuner

för ändamålet inrätta en särskild tjänst eller på annat sätt ordna

handhavandet av skolläkarens åligganden. Då annan än vederbörande

stads-, köpings- eller kommunalläkare tjänstgör som skolläkare,

skall vid anställandet av sådan läkare inhämtas godkännande av medi-

cinalstyrelsen. Skolläkarens åligganden skola fastställas antingen

i förordning eller i av kommuns fullmäktige antaget reglemente, som

skall underställas medicinalstyrelsen för fastställande.

Elever, lärare eller andra till folkskolans personal hörande

personer äro skyldiga att underkasta sig undersökning av skolläkare

såframt de icke kunna förete av hälsovårdsnämnden godkänt intyg

över sitt hälsotillstånd. Lekarundersökningarna böra anordnas så,

att de icke väsentligen hindra folkskolans undervisningsverksamhet.

För varje undersökt person skall kommun till skolläkaren erlagga
ett arvode, vars storlek skall fastställas genom förordning, kommun
dock obetaget att reglera skolläkares avlöning på annat sätt. I
statsbidrag för kostnaderna av de fastställda terminsarvodena skall
landskommun erhålla tre fjärdedelar och Mariehamn två tredjedelar.
Avlägsna, glest bebodda och mindre bemedlade kommuner, vilkas eko-
nomiska ställning är svag, kunna beviljas extra bidrag.

Landskapsstyrelsen, som anser nödigt att i lag stadgas om skollä-
kare, deras verksamhet, avlöning och kommunernas landskapsbidrag,
har låtit uppgöra förslag till landskapslag i ämnet. Förslaget byg-
ger i väsentliga delar på rikslagens stadganden, anpassade efter
landskapets särställning och de lokala förhållandena. Närmare mo-
tivering torde icke vara av nöden. Här må blott påpekas, att i
förslaget distriktsläkaren, som numera bör anses intaga samma ställ-
ning som kommunalläkarna, ålagts samma skyldighet som stadsläkaren
i Mariehamn och kommunalläkarna att tjänstgöra som skolläkare.

Hänvisande till förestående får landskapsstyrelsen vördsammast
förelägga Landstinget till antagande nedanstående

L a n d s k a p s l a g

om läkarbefattning vid folkskolorna i landskapet Åland.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 §.

För övervakningen av de sanitära förhållandena vid folkskolorna samt för ordnandet av elevernas hälsovård skall i kommun finnas en skolläkare.

2 §.

Stadsläkaren i Mariehamn och kommunalläkarna samt distriktsläkaren för östra skärgården äga tjänstgöra som skolläkare. Kommun är dock berättigad att med landskapsstyrelsens tillstånd ensam eller tillsammans med andra kommuner för ändamålet inrätta en särskild tjänst eller på annat sätt ordna handhavandet av skolläkarens åligganden.

Då annan läkare än stadsläkaren i Mariehamn eller vederbörande kommunal- eller distriktsläkare tjänstgör som skolläkare, skall vid anställandet av sådan läkare utverkas godkännande av landskapsstyrelsen, som därförinnan äger inhämta utlåtande angående läkarens lämplighet av medicinalstyrelsen i riket.

3 §.

Skolläkarens åligganden skola bestämmas i av kommunens fullmäktige antaget reglemente, vilket skall underställas landskapsstyrelsen

sen för fastställelse.

4 §.

Elever, lärare och andra till folkskolas personal hörande personer äro skyldiga att underkasta sig undersökning av skolläkare, såvida icke av hälsovårdsnämnden godkänt läkarintyg över vederbörandes hälsotillstånd kan företes.

Läkarundersökningarna skola så ordnas, att folkskolans undervisningsverksamhet genom dem icke väsentligen hindras.

5 §.

Kommun skall till skolläkaren erlagga arvode för envar i 4 § avsedd person, som av skolläkaren blivit undersökt. Arvodets storlek fastställles av landskapsstyrelsen.

Kommun är dock berättigad, att reglera skolläkarens avlöning på annat sätt, än i 1 mom. säges.

6 §.

Landskommun skall årligen i landskapsbidrag erhålla tre fjärdedelar och Mariehamns stad två tredjedelar av de i penningar enligt denna landskapslag erlagda kostnaderna för skolläkarens avlöning. Har skolläkarens avlöning reglerats på annat sätt, än vad i 5 § 1 mom. förutsättes, tillkommer kommun icke större landskapsbidrag,

än vad i nämnda moment stadgas.

7 §.

Avlägsna, glest bebodda och mindre bemedlade kommuner, vilkas ekonomiska ställning är svag, kunna av landskapsstyrelsen beviljas extra bidrag för de kostnader, vilka föranledas av bestämmelserna i denna landskapslag.

8 §.

Landskapsstyrelsen kan vid behov utfärda närmare bestämmelser angående verkställigheten och tillämpningen av denna landskapslag.

Mariehamn den 5 mars 1953.

På landskapsstyrelsens vägnar:

Lantråd

Viktor Strandfält

Viktor Strandfält.

Landskapssekreterare

Ch. Stormbom

Ch. Stormbom.